

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ

Τῆ 6ῃ ὥρᾳ τῆς 12 Μαΐου εἰσεπλήρομεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Βώλου. Ἡ ἀπὸ τοῦ πλοίου θέα τῆς πόλεως ἐμποιεῖ εὐχάριστον ἐντύπωσιν, ἀλλὰ τὸ ὑπερκείμενον πανόραμα τοῦ Πηλίου, τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα χωρία, τὰ ὡς ἀπὸ χλοεροῦ τάπητος ἀνηρτημένα εἰς ὕψος μέγα ἐπὶ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἐκείνου ὄρους, μὲ τὰ ἐπίνειά των τὰ κατοπτριζόμενα εἰς τὴν θάλασσαν, εἶναι τί ἐξαισίον καὶ ἀπερίγραπτον καὶ ἀντάξιον τοῦ θρύλου, καθ' ὃν ἐκεῖ ἐτέλεσεν ὁ Πηλεὺς τοὺς γάμους αὐτοῦ μετὰ τῆς Θέτιδος, παρισταμένων καὶ τῶν ὀλυμπίων θεῶν.

Καταπληκτικὴν ἐντύπωσιν ἐμποιεῖ καὶ ἡ πρόοδος τῆς πόλεως, τῆς νέας δηλαδὴ, ἐν ἀντιπαρβολῇ πρὸς τὴν παλαιάν. Ὅποιαν θαυματουργὸν δύνάμιν ἔχει ἡ ἐλευθερία! ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἐρρυμοτόμησε πόλιν, ἀνήγειρεν οἰκοδομὰς ἐσημάτισε πλατείας ἐμόρφωσε καὶ μορφώνει πολίτας, ἐνῶ εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν βλέπεις τὰ εἰδεχθῆ ἔχνη τῆς δουλείας ἐντετυπωμένα πανταχοῦ τῆς παλαιᾶς πόλεως, εἰς τὰς σκολιάς καὶ σκοτεινὰς ὁδοὺς, τὰ ἀκάθαρτα οἰκήματα καὶ τὰ τυραννικὰ τεῖχη, τὰ ὅποια εὐτυχῶς ἤδη κατακρημνίζονται ὁμοῦ μὲ τὰς βαρβαρικὰς παραδόσεις.

Τῆ 8 $\frac{1}{2}$ Π. Μ. τῆς ἐπαύριον εὐρισκόμην ἐντὸς τῆς εἰς Λάρισσαν ἀπερχομένης ἀμαξοστοιχίας. Πρὸ τοῦ σταθμοῦ ὑπάρχει μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον διαικονίζον χρυσοῖς γράμμασι δύο ἐποχάς, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Θεσσαλίας καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ πρώτου τούτου Θεσσαλικοῦ σιδηροδρόμου. Τὸ ὄνομα τοῦ ἰδρυτοῦ Μαυρογορδάτου ἀπηθανάτισθη ἐπὶ τοῦ μνημείου, καὶ δικαίως μὰ τὴν ἀλήθειαν, διότι διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ σιδηροδρόμου τούτου ἐγένετο ὁ μεγαλύτερος εὐεργέτης τῶν Θεσσαλῶν.

Ὁ πρῶτος ἀπὸ τοῦ Βώλου σταθμὸς εἶναι εἰς τὸ Βελεστίνον. Τὰς ἀρχαίας Φεράς, τὴν πατρίδα τοῦ Ρήγα ἀποκρύπτει δάσος λευκῶν καὶ πλατάνων δὲν ἠδύνατο ἡ φύσις μεγαλοπρεπέστερον μνημεῖον νὰ ἐγείρῃ εἰς τὸν μέγαν ἐκεῖνον πατριώτην, ὅστις διὰ τοῦ αἵματός του θεμελίωσε τὴν ἐλευθερίαν, ἧς τόσον ἀκόπως ἡμεῖς σήμερον ἀπολαμβάνομεν τ' ἀγαθὰ.

Ἐκεῖθεν πεδιάς ἀπέραντος, ἧς τὸ μονότονον οὐδὲν διακόπτει, οὔτε δένδρον, οὔτε ἐδάφους ἀνωμαλία, ἀλλὰ πεδιάς κατάφυτος ἧς οἱ χρυσοῖζοντες κυματισμοὶ ἀνεξωγόνθησαν ἐφέτος τῶν Θεσσαλῶν τὸ ὑπὸ τῆς ἀφορίας τῶν παρελθόντων ἐτῶν καταπονηθὲν θάρρος. Ποῦ καὶ ποῦ βλέπεις ὀλίγας καλύβας καὶ μεταξὺ αὐτῶν μίαν ἐξέχουσαν, ἐν εἶδει πύργου· αὐτὰ εἶναι τὰ κτή-

ματα (τσιφλίκια) καὶ οἱ πύργοι τῶν Μπέηδων, δηλαδὴ τῶν ἰδιοκτητῶν ὀθωμανῶν, ὧν τινες κατοικοῦσιν ἐτι καὶ νῦν ἐν αὐτοῖς.

Ἐν τούτοις μακρόθεν βλέπω τὴν κορυφὴν τῆς Ὀσσης καὶ ἀπωτέρω τὸν χιονοστεφῆ Ὀλυμπον καὶ αὐτομάτως ἔρχεται εἰς τὰ χεῖλη μου τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο δημοτικὸν ᾄσμα «Ὁ Ὀλυμπος κι' ὁ Κίτσαβος τὰ δύο βουνὰ μαλλῶνουν.» Διὰ τὰ παύση δὲ φαίνεται τὸ μάλλωμα τῶν δύο γιγάντων τοὺς ἀπεχώρησεν ὁ Πηνεῖος· ἀλλὰ σκληρότερον τοὺς ἀπεχώρησεν ἡ διπλωματία, προσκαίρως ὅμως, ὡς ἐλπίζει καὶ εὐχεται πᾶσα ἑλληνικὴ καρδία.

Ἄλλ' ἰδοῦ ἡ Λάρισα μὲ τῶν μιναρῶδων τὸ πλῆθος καὶ τὴν πρασιναδά τῶν κήπων της, ὅπου σὰς φέρει ἐντὸς δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας τὸ ὄχημα ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

Ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζον ἕως τότε τί ἐστὶ τουρκικὸν τέμενος, μετὰ τὸ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ τῆς Ἀνατολῆς πρόγευμα εἰσήλθομεν εἰς τὸ πρῶτον παρατυχὸν ὅπου ὀλίγοι πιστοὶ προσήχοντο ὀκλαδὸν καθήμενοι ἢ ἤκουον περικοπῆς τοῦ κορανίου. Ἐκεῖθεν διήλθομεν ἐφ' ἀμάξης τὴν ἐπὶ τοῦ Πηνεῖου γέφυραν καὶ ἐπεσεφθήμεν καὶ τοὺς ἐκτὸς τῆς πόλεως εὐρυτάτους καὶ καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς νεωτέρας τέχνης νεοδημήτους στρατῶνας. Ἀπὸ τῆς προσαρτήσεως ἐγένοντο ἐν τῇ πόλει ἱκαναὶ βελτιώσεις, ἀλλὰ δὲν βλέπεις τὴν πρόοδον ἐκείνην τοῦ Βώλου, πολλαὶ ὁδοὶ εἶναι σχεδὸν ἄβιοτοι, πλεῖστοι οἰκίαι ρυπαρὰ καὶ σεσαθρωμένοι. Καλὸν θὰ ἦτο νὰ δώσῃ καὶ ὁ βασιλεὺς τὸ παράδειγμα ἐπισκευάζων τὴν ἰδικὴν του, τῆς ὁποίας ἡ πρόσοψις προξενεῖ ἀηδίαν. Καὶ μὲ ὅλα ταῦτα ἡ Λάρισα ἀπὸ τῆς ἡσυχίας ἤδη οἰκῆμα εὐπρεπές, τὸ πάλαι τουρκικὸν οἰοικητήριον, ὅπου θὰ συγκεντρωθῶσιν ὅλα τὰ δικαστήρια, πράγμα τὸ ὅποιον τίς οἶδε πότε θ' ἐξίωθῃ ν' ἀποκτήσῃ καὶ ἡ πρωτεύουσα. Τὰ τρόφιμα εἶναι ἄφθονα καὶ ἐκλεκτά, ἡ μαγειρικὴ ὄχι κακὴ, τὸ δὲ ὕδωρ ἐκ τοῦ Πηνεῖου λαμβανόμενον εἶναι γλυκύτατον καὶ χωνευτικώτατον. Ἐνὸς μόνου πράγματος στεροῦνται ἐν Λαρίσῃ μᾶλλον δ' εἰπεῖν πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἂν που τὸ ἀνεύρητε θὰ τὸ ἰδῆτε εἰς τὴν ἀρχέγονον καὶ τριγωνικὴν αὐτοῦ κατασκευὴν, πάντοτε δ' ἐξω τῆς οἰκίας, καὶ εἰς ἀπόκεντρόν τι μέρος τῆς αὐλῆς.

Τῆ 4ῃ Μ. Μ. ὥρα ἐλάβομεν μετὰ τοῦ συνοδοιπόρου καὶ φίλου μου Ἠλιάδου Βεζάνου τὴν εἰς Ἀγιάναν ἄγουσαν, τὴν διηνύσαμεν δὲ εἰς τέσσαρας περίπου ὥρας, μυρίους ὑποστάντες βασιανισμοὺς ἐκ τῶν τιναγμῶν τῆς ἀμάξης· καὶ τοῦτο διότι ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ πλέον χαραχθεῖσα ἡ ὁδὸς εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐτι καὶ νῦν ἄβιοτος, ποῦ μὲν ἐνεκα τῶν ἀστρώτων χαλίμων. ποῦ δὲ δι' ἑλλειψιν γεφυρῶν, ὥστε ἀναγκάζεται ἡ ἀμάξιν νὰ παρακολουθῇ κινδυνώδεις ἀτραποὺς ἢ νὰ

διέρχεται ἐν μέσῳ τῶν χειμάρρων, καὶ ἰδοὺ μυριοστὸν παράδειγμα ἐλέγχον τὴν κυβέρνησιν μειονεκτεῦσαν ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἰδιώτας ἀμίλλῃ. Ἐνῶ αὕτη ἀπεδείχθη ἀνίκανος νὰ στρώσῃ μὲ χάλικας ὁδὸν τριακότα μόλις χιλιόμετρων, ὁ Μαυρογορδάτος ἐστρωσεν ἐν βραχυτέρω χρόνῳ μὲ σιδηρὰ ἐλάσματα ἑκατοντάδας ὄλας.

Καθ' ὁδὸν καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατ' ἀποστήματα ἴσα ὑπάρχουσι τρεῖς λοφίσκοι ἢ γήλοφοι κωνοειδεῖς, κανονικώτατα ἐσχηματισμένοι, ἐκ τῶν καλουμένων tumulus· τέταρτον τοιοῦτον καθ' ὅλον παρόμοιον εἶδον ἐγγύς τοῦ Βῶλου, φέροντα καὶ τὴν ἐπωνυμίαν Πιλάφ τεπέ (κορυφὴ πιλαφιοῦ). Εἶναι ἄρα γε χειροποίητοι οἱ λόφοι οὗτοι καὶ ἀνηγέρθησαν ἐπὶ τοῦ πεδίου φονικῆς μάχης, ἐνεταφιάσθησαν δὲ ὑπ' αὐτοὺς οἱ πεσόντες; Ἄλλ' ὡς μ' ἐβεβαίωσαν, ἐνὸς τοιοῦτου ἀνασκαφέντος κατὰ τὴν χάραξιν τοῦ σιδηροδρόμου, οὐδὲν ἰχνος ὁστῶν ἀνευρέθη (1) ἢ μήπως εἶναι τηλεγραφικοὶ σταθμοί; ἀλλ' ἂν δικαιολογῆται ἢ πρὸς τοῦτο ἀνέγερσις αὐτῶν ἐν μέσῳ τῆς πεδιαδος, οὐδένα ὅμως λόγον ἔχει ἢ ὑπαρξίς τοῦ τελευταίου παρὰ τὸν Βῶλον ἐγγύτατα κειμένου ἄλλων ὑψηλοτέρων φυσικῶν λόφων. Μήτοι λοιπὸν εἰσὶν ὁρόσιμα, ἢ θίνες σχηματισθεῖσαι ἢ, ὀρθότερον εἰπεῖν, περιδινηθεῖσαι καθ' ἣν ἐποχὴν ἢ Θεσσαλικῆ πεδιάς ἀποσυρθείσης τῆς θαλάσσης ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ ἄμμου;

Τέλος πάντων κακῶς ἔχοντες ἐφθάσαμεν εἰς Ἄγυιαν καὶ ἐκείθεν ἐν μέσῳ τοῦ σκότους διὰ σκοτίας καὶ ἀβάτου σχεδὸν ἀτραποῦ διευθύνθημεν περὶ εἰς τὴν ἐν Ῥετσιανῇ Μονῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπου ἐκοιμήθη μὲ ὄχι τόσον εὐχάριστους ἐντυπώσεις.

Ἄλλὰ τῇ ἐπαύριον ὅτε ἐξελθὼν τῆς μονῆς ἐστρεψα τὸ βλέμμα πρὸς τὰ πέριξ τοπία, ἐλησμόνησα καὶ τοὺς κόπους τῆς ὁδοπορίας καὶ εἶτι ἄλλο δυσάρεστον καὶ ἀνιχνὸν καὶ ἀκρόεστος ἐνετρέψθη εἰς τὴν ἐκ τοῦ πανοράματος ἐκείνου ἠδονήν.

Ἀπερίγραπτος εἶναι ἡ φυσικὴ καλλονὴ τῶν ὑπωρειῶν ἐκείνων τῆς Ὀσσης. Ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅσω φθάνει ἢ ὄρασις βλέπεις τὴν ἀπέναντί σου κοιλάδα κατὰφυτον ὑπὸ παντοδαπῶν καὶ ποικιλοσχήμων δένδρων, παρὰ τὰς ἱεράς δρυὸς στοίχους πολλαπλοῦς μωρεῶν καὶ παρατάξεις λευκῶν καὶ λεπτοκαρυῶν δάση καὶ γιγαντιαίας πλατάνους, ἐν τῷ μεταξύ δὲ λειμῶνας καὶ κελαρυσσόμενος ρύακας. Ἄνωθεν δὲ τῆς κοιλάδος τὸ χωρίον Ῥετσιανῆ τοῦ ὁποίου οἱ οἰκίσκοι εἶναι κατεσπαρ-

μένοι μεταξύ βράχων καὶ δένδρων εἰς ὕψη ἐνιαχοῦ δυσθεώρητα. Ἐν μέσῳ τοῦ χωρίου τούτου κατοικεῖ καὶ ὁ βουλευτὴς Εὐθ. Βατζιάς, ὅστις ἔτυχε νὰ λείπῃ καθ' ἣν ὄραν μετέβημεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀπῆγε στὸ μανδρὶ κομμᾶτι νὰ ξεσκάσῃ» μᾶς εἶπον, καὶ τὸν ἐφθόνησα αἰσθανθεὶς πόσον εὐχάριστος εἶναι ὁ ἀγροτικὸς καὶ λιτότος ἐκεῖνος βίος!

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον δὲν δύναμαι νὰ ἐνοήσω εἶναι διατὶ ἐκτίσθη τὸ χωρίον αὐτὸ παρὰ τὴν κοίτην ὀρητικοῦ χειμάρρου. Μήτοι ἀπολαμβάνουσιν ἐκ τῆς γειτνιασεως αὐτοῦ καμμίαν ὠφέλειαν οἱ κάτοικοι; ὄχι, διότι τὸ μὲν θέρος βλέπουσι μόνον τὴν ξηρὰν αὐτοῦ κοίτην καὶ προσβάλλονται ἀπὸ τὰς πυρετώδεις ἀναθυμιάσεις τῶν ἐνιαχοῦ λιμναζόντων ὑδάτων, τὸν δὲ χειμῶνα κινδυνεύουσι νὰ πνιγῶσιν ἀπὸ τὰς αἰφνιδίως ἐπερχομένης πλημμύρας ἢ νὰ καταπλακωθῶσιν αὐτοὶ καὶ αἱ κατοικίαι των ἀπὸ τοὺς ὀγκολίθους, τοὺς ὁποίους ἐκσπενδονίζει ἢ κατακυλίνει τὸ ἀκατάσχετον αὐτοῦ ρεῦμα. Ὅπερ καὶ συνέβη πρὸ ὀλίγων μηνῶν. Κατέσκαψε τὴν μικρὰν τοῦ χωρίου πλατεῖαν, ἐξερρίζωσεν εὐμεγέθεις λεύκας, ἐξεθεμελίωσε τινὰς οἰκίας καὶ ἐνέπλησε τὰ πάντα ἄμμου καὶ ὀγκωδῶν βράχων.

Κατοικῶ ἐντὸς μοναστηρίου· ἀλλ' εὐτυχῶς δὲν ὑπάρχουσιν ἐκεῖ καλόγηροι· εἶναι μία ἀπὸ τὰς διαλυθείσας μονὰς καὶ ἀνήκει εἰς τὴν κοινότητα Ἄγυιας, ἣτις καὶ ἐξεμίθωσεν αὐτὴν εἰς τὸν φίλον μου Βεζάνον, παραιτήσαντα τὴν καθηγεσίαν καὶ ἀσχολούμενον τώρα εἰς τὴν σκωληκοτροφίαν. Ὅλα τὰ κελλία τῶν μοναχῶν ἀρρένων τε καὶ θηλέων (διότι ἡ μονὴ αὕτη περιέκλειεν ἀμφότερα τὰ γένη, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἐπιγραφῆς) μετεβλήθησαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς σκωληκοτροφεῖα.

Ἐν μέσῳ τῆς αὐτῆς τοῦ μοναστηρίου κείται ναῖσκος χθαμαλὸς σκοτεινότητος καὶ ὑγρασίας ἐμπλεως· τούτου τὰς εἰκόνας θελήσας νὰ περιεργασθῶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, παρετήρησα ὅτι τὸ τέμπλον ἦτο ὅλον ἐκ ξύλου ἐντέχνως τετορνευμένον καὶ μετὰ τινος μάλιστα φιλοκαλίας, ἐξετάζων δὲ μετὰ προσοχῆς ἀνέγνωσα τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν κάτωθεν αὐτοῦ ἐπὶ στενοῦ διαζώματος ἀναγεγλυμμένην.

(Α) «Κωνσταντῖος καὶ Δημήτριος τρυποξυλίδες (1) 1794 αψῆδ' χωρὰ Νιβόλιανη. Διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου Παπα Ἀνατόλιος καὶ Παπα Ἰσακίας καὶ ἡ Μαγδαληνῆ 1794 Δεκεμβρίου 20.»

Δὲν φαίνεται ἐξ ἄλλης ἐπιγραφῆς κν αἱ τοιχογραφίαι τοῦ ναοῦ εἶναι τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ἢ παλαιότεραι, οὔτε τὸ ὄνομα σημειοῦται τοῦ ζωγράφου, ὅστις θελήσας νὰ παραστήσῃ τὴν Πα-

(1) Ὁ Ν. Γεωργιάδης ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ αὐτοῦ ἀποδεχόμενος τὴν γνώμην ἀλλοδαπῶν περιηγητῶν λέγει ὅτι οἱ γήλοφοι οὗτοι, ὡς ἐκ γενομένων ἀνασκαφῶν ἀπεδείχθη, ἦσαν ἀρχαῖοι τύμβοι καὶ ὅτι ὁ νεκρικὸς θάλαμος κείται ὑπὸ τῆς ἐπιφάνειαν· ὥστε ἂν ἡ ἀνασκαφὴ περιορ. θῆ μέχρι τῆς ἐπιφανείας οὐδὲν ἀνευρίσκειται.

(1) Σημειωτέα ἡ λέξις τρυποξύλης ἀντὶ τοῦ ξυλογλύφου· ἢ δὲ Μαγδαληνῆ, καθὼς μ' ἐπληροφόρησεν ὁ κ. Βατζιάς, ἢ ἐκ τῶν συμμαναζουσῶν κατοικησίων.

ναγίαν θηλάζουσαν τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ καὶ αἰδούμενος ἴσως ν' ἀπεικονίσῃ τὰ πράγματα κατὰ τὰς φυσικὰς αὐτῶν διαστάσεις, παρενέβαλε παρὰ τὸν τράχηλον τῆς Παναγίας μικρὸν μαστάριον ἐπίμηκες, ἐγγίζον τὰ χεῖλη τοῦ καθημένου βρέφους.

Ἄναδιφήσας δὲ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ, ἀνεκάλυψα ἐπὶ τῶν λευκῶν φύλλων σκωληκοθρότων τινων λειτουργικῶν βιβλίων τὰς ἐπομένους σημειώσεις. Ἐπὶ τοῦ πρώτου λευκοῦ φύλλου Μηναίου τοῦ 1625.

(B) «Ἐν ετη απωυ της ενσαρκου ηκανομηας τω κηρηου ημων Ιησου Χρ. αχπη εν μηνη απρηληωυ εβαρησι τω θανατηκο ης την χωρα και ιπεθαναν ψηγες εως χηληυ και των αυτων χρωνον επατησαν η κλεπτης την σελητζηανη⁽¹⁾ και ηταν και ο παπανηκολας ο μηκρος ηκη φευγατως και των επηραν και των επηγαν στω βουνη και τον εσκεντηψαν⁽²⁾ και εφηγεν απο τα χερηα τος και ηλθεν ης την χωραν απωθα- νεν εν μηνη ηωληγου ης της ιγ'»

Ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου καὶ μεταξύ τῶν στοίχων εὐχολογίου ὡς ἐν ληξιαρχικῷ βιβλίῳ εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι αἱ ἐν τῷ χωρίῳ γεννήσεις οὕτως

(Γ) «ενθημηση πως εγενηθη υ λευμωνηα επη ετως αψις μηνη αβγουστου ις'»

(Δ) «ενθημησι πως εγενηθη υ λενη επη ετως αψις μηνη μαουου ιζ'

Μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ τόδε

(Ε) «θημηση ἀφωτης ερηξε τω κακω τω νερω κε επηρε το μηλωτου αγηου γεωργηου και το σπητη του παπα επη ετως χηληως πεντακωσσης 738 εν μηνη δεκεμβρηω»

Ἐντὸς ἐτέρου Μηναίου

(Ϛ) «ενθημησης ποτε εριζοι στακτι⁽³⁾ απρι- λιου μινος θ αψμβ ημερα παρασκηθι.»

Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ φύλλου ἐτέρου Μηναίου

(Ζ) «1795 απριλιου 8 ενθημησης οταν ιρθα- μεν εις την Ραιτζηανιν μαι των αγιων Χαρα- λαμπον⁽⁴⁾ εϊταν θανατηχο περησο εϊταν και εις αγιαν εκαθησαμεν μερης 35.

Παπα ιερῶθεος και παπα ανατόλιος»

(Ἐπεται συνέχεια)

Θ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΦΕΥ

(1) Σελίτζιανη χωρίον ὄρεινόν ὑπεράνω τῆς Ρετσάνης κει- μενον 1½ ὥραν μακράν.

(2) Σκεντζεύω λ. τουρκικῆ = βασανίζω

(3) Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐπιθεθαῖοῦται καὶ δι' ἐτέρας σημειώσεις, ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ γενήσεται δῆλον

(4) Μὲ τὸν ἀγιον Χαραλαμπον ἐνοσοῦνται τὰ λείψανα αὐτοῦ, ἅτινα εἶχον τὴν δύναμιν, ὡς καὶ τὰ λείψανα ὄλων τῶν ἄλλων ἀγίων, νὰ καθαρίζωσι καὶ ἀγιάζωσι τὰ πανουκλια- μένα (κατὰ τὴν συνήθη φράσιν) μέρη.

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΤΗ

Παίρνει σιγὰ τ' ἀγέρι.
"Ἐνα φιλι' ἀκόμα!
Στὸν κόσμον ποῖος τὸ ξέρει,
ἂν τὸ γλυκό σου στόμα
θενὰ ξαναφιλήσω πιά;
Γλυκειά μ' ἀγάπη ἔχε 'γειά!

"Ἐνα φιλι' ἀκόμη,
ἔνα φιλι' καὶ πάλι!
Ἄπ' τὴν παλῆρά σου γνώμη
κανεῖς νὰ μὴ σὲ βγάλη.
Μὴ μὲ ξεχνᾷς 'ς τὴν ξενιτειά.
Γλυκειά μ' ἀγάπη ἔχε 'γειά!

Εἶν' ἡ ζωὴ μ' ἀγῶνας
μὲ τὴν ἀνεμοζάλη.
Εἶμ' ἄχαρις χειμῶνας·
σὺ, τ' ἄστρο ποῦ προβάλλει
σ' ἂν τὴ γλυκειά παρηγοριά
'ς τὴ σκοτεινιά μου. "Ἐχε 'γειά!

Λαμπρό 'νε νὰ θυμᾶσαι
'ς τῆς σκοτεινιάς σου ὥραις
πιστὰ πῶς ἀγαπᾶσαι.
Καὶ πῶς σὲ τόσαις χώραις
καὶ θάλασσαις ζῆ μιὰ καρδιά
γιὰ σένα μόνον. "Ἐχε 'γειά!

Τί ἂν βογκᾷ τὸ κύμα
καὶ ὁ βορηᾶς φροινιάζη,
κ' ἡ θάλασσα 'νε μνημα
κι' ἀγέρας σκοτεινιάζη;
Γαλήνη θάχω 'ς τὴν καρδιά,
ἂν μὲ θυμᾶσαι. "Ἐχε 'γειά!

"Ἄν ὄμως μὲ ξεχάσης,
ἄς μὴ γυρίσω 'πίσω,
ἀνάμεσα θαλάσσης
τὰ μάτια μου ἄς κλείσω,
πεῖν νὰ τὸ μάθω. "Ἐχε 'γειά!
Ποῖος ξέρει ἂν σὲ ἴδω πιά;

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΓΙΟΣ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Αἱ μικραὶ ἀρεταὶ δὲν ἐκθαμβώνουν, ἀλλ' ἀρωματί- ζουν· εἶνε τὰ ἴα τῆς ψυχῆς.

*

Ἐπάρχουσι σελίδες τοῦ βίου, τὰς ὁποίας ὅλα τὰ δά- κρυα ἡμῶν δὲν ἀρκοῦσι νὰ ἐκπλύνωσιν.

*

Ὁ Λυκοῦργος κατέστησε τοὺς Λακεδαιμονίους ἴσους, ὅπως ἡ καταγιγίς καθιστᾷ ἴσους τοὺς ναυαγούς.

*

Μεγάλη γαλήνη καὶ ἀμεροληψία εἶνε ἀνεπιτήδεια πρὸς πολιτικὴν ἐνέργειαν· οἱ φιλόσοφοι συμβουλεύουσι τὰς μεταρρυθμίσεις, ἀλλὰ πραγματοποιοῦσιν αὐτὰς οἱ λαλοῦντες πρὸς τὸ πλῆθος.

*

Ὁ προσδοκῶν τι ἐν προσεχεῖ μέλλοντι οὐδὲν πράττει, οὐδὲν ἀπολαμβάνει.